

KL's interessevaretagelse i Europa

Kristian Heunicke, direktør, KL, kheu@kl.dk

Hjalte Nordman Bie, PA-Direktion, KL, hnb@kl.dk

Annemette Frost, EU-teamleder, KL, asf@kl.dk

Denne artikel beskriver, hvorfor og hvordan Kommunernes Landsforening (KL) søger at varetage de danske kommuners interesser på Europæisk niveau, og giver eksempler på områder, hvor KL arbejder internationalt. Artiklen giver først et billede af påvirkningen fra EU ud fra kommunalbestyrelsernes dagsordener, for herefter at beskrive KL's politiske og sekretariatsmæssige set-up i forhold til EU-interessevaretagelsen. Derefter gives der indblik i KL's prioritering af EU-sagerne samt de europæiske fora, der anvendes i interessevaretagelsen. Det Europæiske Regionsudvalg, som er en del af den institutionelle beslutningsproces i EU og hvor KL har seks pladser, er et vigtigt omdrejningspunkt og udgangspunkt for interessevaretagelsen. Men der arbejdes også gennem medlemskab af relevante europæiske organisationer og gennem mere uformelle kanaler. Til sidst beskrives, hvordan KL i øvrigt arbejder internationalt, herunder via netværk med de andre nordiske lande og henter inspiration til opgaveløsningen på udvalgte sektorområder.

Kommunernes Landsforening arbejder internationalt, men først og fremmest nationalt

KL er interesse- og arbejdsgiverorganisation for alle 98 kommuner. Det er KL's mission at bidrage til at udvikle og fastholde et stærkt lokaldemokrati. KL varetager kommunernes fælles interesser og er kommunernes samlede forhandlingsorganisation, videntcenter og forum for fælles initiativer og beslutninger.

Det er således KL's opgave at søge indflydelse på udviklingen af de danske kommuners rammevilkår og opgavevaretagelse, så der kan sikres en forsat udvikling og understøttelse af kommunernes muligheder for at levere velfærd og service af en høj kvalitet for både borgere og virksomheder.

Langt den overvejende del af KL's interessevaretagelse er rettet mod nationale myndigheder og den danske politiske debat. Men internationaliseringen og integrationen i EU indebærer, at KL også arbejder internationalt. Undersøgelser har vist, at mange sager på kommunalbestyrelsernes dagsordener er påvirket af EU-initiativer. Interessevaretagelsen bliver derfor mere effektiv, hvis KL også har blik for de politiske processer i EU. Hertil kommer, at KL siden 1994 har haft indstillingsret til Regionsudvalget i EU, som samler lokale og regionale myndigheder fra alle medlemslande. KL er således blevet en del af den formelle beslutningsproces i EU-systemet og skal varetage såvel danske som kommunale interesser.

I denne artikel gives et overblik over KL's internationale arbejde. Artiklen er struktureret som følger: Afsnit 1 uddyber, hvordan EU-beslutninger påvirker kommunalbestyrelsernes dagsorden. Afsnit 2 forklarer, hvordan

det internationale arbejde er organiseret i KL, og hvordan KL søger at udøve interessevaretagelse på europæisk niveau, herunder hvilke EU-sager der prioriteres i interessevaretagelsen. Afsnit 3 dykker nærmere ned i de europæiske fora, som KL er medlem af. I afsnit 4 fjernes sigtet fra EU-delen og her beskrives, hvordan KL i øvrigt arbejder internationalt, herunder med nordiske netværk og som led i udviklings- og inspirationsarbejde.

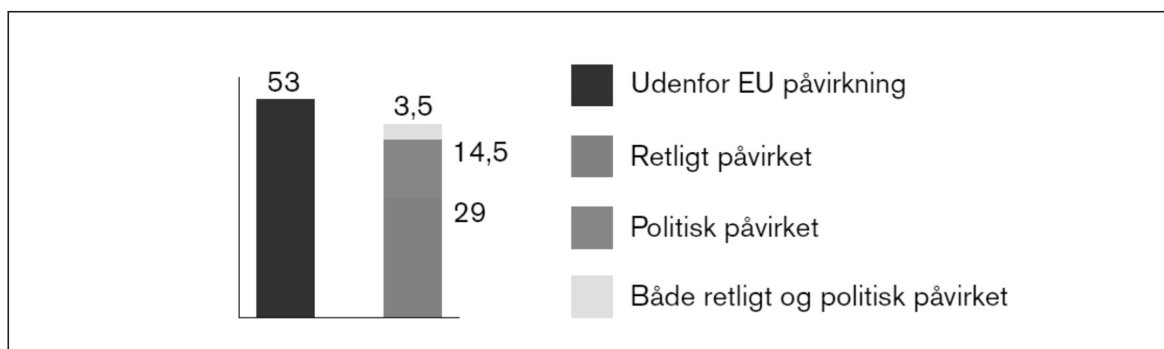
EU's påvirkning af kommunalbestyrelserne

EU-samarbejdet er en integreret del af den danske lovgivning og politikformulering, og har en væsentlig betydning for de kommunale

rammebetingelser. En analyse foretaget af KL i henholdsvis 2011 og 2014 viser, at ca. halvdelen (47 pct.) af sagerne på en kommunalbestyrelses dagsorden er påvirket af EU. Det er særligt miljø, klima og energi og konkurrenceområdet, der er påvirket af EU. Men også uddannelse, sundhed og social inklusion påvirkes.

I KL's analyse er der fokus på to typer påvirkning af kommunerne – retlig og politisk (figur 1). Retlig påvirkning sker gennem EU-lovgivning (direktiver eller forordninger), mens politisk påvirkning sker gennem overordnede EU-politiske mål og benchmark, og er af en mere indirekte karakter end den ret-

Figur 1: EU's indflydelse på kommunal-bestyrelsesdagsordenerne

Kilde: KL (2014: 3).

Boks 1: Baggrund om KL's undersøgelse af EU's påvirkning

I 2011 og 2014 foretog KL to ikke-videnskabelige analyser af sager på kommunalbestyrelsens dagsordener i ti af de 98 danske kommuner. Begge analyser undersøgte i alt 40 kommunalbestyrelsesdagsordener fra ti danske kommuner.

Formålet med at undersøge dagsordener fra kommunalbestyrelsesmøder var at vise, hvilke områder af kommunernes hverdag EU har indflydelse på. Dagsordenerne blev undersøgt, da de i vidt omfang afspejler de opgaver, som kommunerne skal løse i henhold til Kommunalfuldmagten. Således skal analyserne ses som pejlemærker af EU's påvirkning af kommunernes hverdag, som dog ikke kan gøres op som 100 pct. faktuel.

Analysens metode var, at der blev udvalgt to kommuner, én større og én mindre, fra hver af Danmarks fem regioner, og for hver kommune er der undersøgt én kommunalbestyrelsesdagsorden fra hvert kvartal i år 2010 og 2013. Analyserne så således på kommunalbestyrelsernes dagsordener gennem et år. KL arbejder pt. med at udarbejde en opdateret analyse for 2018.

lige påvirkning, der sker gennem direktiver og forordninger.

KL's organisering af det internationale arbejde

Internationalt Udvalg

KL oprettede Internationalt Udvalg i 1998. Baggrunden var, at det internationale arbejde især i forhold til EU var begyndt at fylde mere. Det skyldtes ikke mindst oprettelsen af Det Europæiske Regionsudvalg i 1994, hvor KL fik faste pladser. Internationalt udvalg er derfor nedsat for at rådgive KL's bestyrelse om interessevaretagelse i forhold til EU, og for at forberede og koordinere arbejdet i Regionsudvalget. Det er KL's bestyrelse, som fastlægger de overordnede linjer for udvalgets arbejde, og som også træffer endelige beslutninger om mandater, politisk linje etc.

Formand for Internationalt Udvalg er for tiden borgmester Erik Flyvholm, Lemvig Kommune, som i 2018 afløste borgmester Jens Ive fra Rudersdal Kommune. Som for alle andre udvalg i KL gælder det, at udvalgsformanden ligeledes er medlem af KL's bestyrelse.

Der er ni medlemmer af Internationalt Udvalg, som også fungerer som KL's politiske repræsentanter i de europæiske fora, som KL er medlem af: Regionsudvalget, den europæiske kommuneforening (CEMR) og Europarådets Kongres for Kommunale og Regionale myndigheder (CLRAE).

Arbejdet i Internationalt udvalg består i at koordinere KL's internationale interessevaretagelse dvs. drøftelse af principielle og generelle EU-sager samt øvrige internationale sager; at forberede KL's holdning til sager i Regionsudvalget; og at deltage i og monitorere KL's arbejde i øvrige internationale samarbejdsorganer.

Da EU-arbejdet berører mange fagområder og går på tværs af KL's øvrige udvalg, vil sager, der behandles af Internationalt udvalg

ofte også blive behandlet i samspil med KL's øvrige fagudvalg. En EU-miljøsag vil således typisk blive behandlet i både Internationalt udvalg og Miljø- og Forsyningsudvalget, og en sag om EU's beskæftigelsespolitik vil blive behandlet i både Internationalt udvalg og Arbejdsmarkeds- og Borgerserviceudvalget. Den dobbelte behandling af en sag er vigtig, da sagen derved bliver belyst fra flere sider. Fagudvalget sikrer fokus på det faglige indhold og den nationale betydning for de danske kommuner, mens Internationalt udvalg vil sikre en europæisk vinkel på sagen og har ansvaret for opfølgningen på sagen i EU's beslutningsproces f.eks. i Regionsudvalget.

Medlemmerne af Internationalt udvalg repræsenterer også KL på møder med eksterne aktører f.eks. møder med regeringen om EU-forhold, medlemmer af Europa-Parlamentet, Folketingets Europaudvalg eller den danske EU-kommissær.

Sekretariatet

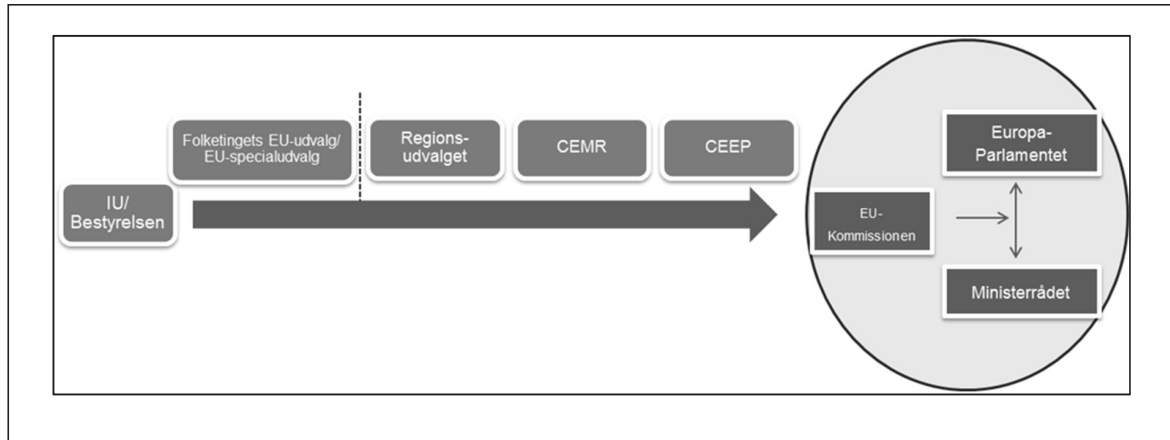
Den samlede EU-interessevaretagelse er på sekretariatsniveau forankret i ét kontor – Jura & EU. I dette kontor er der et EU-team, som består af et par medarbejdere i København og to faste medarbejdere, der sidder i Bruxelles. Medarbejderne sikrer kontakten og samspillet med de relevante parter i EU's beslutningsproces og understøtter de politikere, der jævnligt rejser til møder i Regionsudvalget.

En væsentlig opgave for Jura & EU er at sikre koordination med de relevante kontorer i KL-huset, samt have overblik og viden om kommende EU-politik og -lovgivning. Samspillet mellem Jura & EU og fagkontorerne er med til at sikre, at KL's EU-interessevaretagelse hviler på et fagligt grundlag, og at der skabes synergi ift. den nationale interesse- og opgavevaretagelse.

KL's EU-interessevaretagelse

For at sikre kommunernes interesser og råderum bedst muligt foregår KL's EU-interes-

Figur 2 – Formål med KL's EU-interessevaretagelse

sevaretagelse både på nationalt plan dvs. ift. den danske regering, ministerier og Folketinget og på EU-plan f.eks. Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Figur 2 viser, hvordan KL's EU-interessevaretagelse omkring en sag foregår på flere platforme (f.eks. på nationalt niveau ift. Folketinget/og i EU-specialudvalgene, som er nedsat af regeringen, og på EU-niveau ift. Regionsudvalget, den europæiske kommuneforening CEMR og den europæiske arbejdsgiverforening CEEP) henimod at påvirke de tre EU-institutioner – EU-Kommissionen, Europa-Parlamentet og Ministerrådet. De forskellige fora uddybes i det følgende afsnit.

Da ovennævnte platforme ikke vægtes ens i alle sager arbejder KL ud fra en differentieringsstrategi. På et område kan KL eksempelvis være mere på linje med én institution end en anden, hvilket man må tage hensyn til i planlægningen af interessevaretagelsen. Det betyder også noget, at forskellige instanser spiller forskellige roller på forskellige sagområder, og fra sag til sag. Også dette skal der tages højde for. Interessevaretagelsen vægtes desuden forskelligt i løbet af beslutningsprocessen, da f.eks. Kommissionen vægtes højest i det tidlige interessevaretagelse

sesforløb, mens Rådet og Parlamentet indgår mere intensivt senere i forløbet. I alle disse processer skal KL's EU-arbejde rettes mod formelle såvel som uformelle platforme.

KL's prioritering af EU-sagerne

EU's påvirkning af kommunerne spænder som nævnt over en bred vifte af områder. Det gælder f.eks. dagsordenen om cirkulær økonomi og mål for genanvendelse af affald, EU's kommende budget (herunder struktur-fonde), direktiver på social- og arbejdsmarkedsområdet mv. Det kræver derfor en stærk fokusering af KL's EU-interessevaretagelse og hvert år er der en skarp prioritering af, hvilke sager KL skal arbejde med.

Prioriteringen sker på baggrund af Kommissionens årlige arbejdsprogram. Ud fra arbejdsprogrammet udvælges de sager, som vurderes at få den største betydning for kommunernes opgaver og derfor skal prioriteres højest i KL's interessevaretagelse. Da beslutningsprocessen i EU går over flere år, prioriteres den samme sag ofte over flere år. Eksempelvis er EU's flerårige budget prioriteret både i 2017 og 2018 som en vigtig sag for kommunerne. Det er Internationalt udvalg, der indstiller til KL's bestyrelse hvilke sager, som skal prioriteres.

I 2018 har KL følgende fem prioriterede EU-sager:

- EU's flerårige budget for 2021-27 primært ift. EU's strukturfonde
- Cirkulær økonomi med fokus på affaldsområdet og drikkevand
- Debatten om fremtidens Europa med fokus på nærhedsprincippet
- Den sociale retfærdighedspakke (omfatter gennemslagskraftige og forudsigelige arbejdsvilkår)
- Pakken om den sociale søjle (omfatter direktiv om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner)

Udover det arbejde der er rettet mod de fem prioriterede EU-sager, foregår der en løbende politisk sekretariatsbetjening ift. KL's repræsentanter i Regionsudvalget. Her er der fokus på både lovgivningsmæssige initiativer samt på politiske meddelelser/strategier fra Kommissionen.

Eksempel på tidlig EU-interessevaretagelse – EU's affaldsdirektiver

Særligt den tidlige interessevaretagelse er vigtig som et pejlemærke for hvilke sager, der vil påvirke kommunerne fremover. Dette skyldes, at sager ofte kommer på den europæiske dagsorden et par år før de skal implementeres i Danmark. Et eksempel er revisionen af EU's affaldsdirektiver, som har stor betydning for kommunernes håndtering af affald.

KL har aktivt arbejdet for at påvirke revisionen af affaldslovgivningen, og gjort dette både før og efter Kommissionen fremsatte sit forslag til revision af EU's affaldslovgivning. Forslaget blev første gang fremsat i december 2015, hvor Kommissionen med pakken om cirkulær økonomi redegjorde for sin intention om at revidere en række affaldsdirektiver.

Siden har KL i EU-regi arbejdet intensivt for,

at direktiverne ville komme kommunerne til gavn i forhold til den fremtidige håndtering af kommunalt affald og kommunernes arbejde med cirkulær økonomi. Det nye affaldsdirektiv fastsætter et genanvendelsesmål på 55 pct. af husholdningsaffaldet i 2025, 60 pct. i 2030 og 65 pct. i 2035. KL er tilfreds med de høje mål. I Danmark ligger vi i forvejen højt i forhold til genanvendelse, og de nye mål understøtter arbejdet med cirkulær økonomi. KL har også arbejdet for én fælles EU-definition på »kommunalt affald«, der forenkler og forbedrer sammenligningsgrundlaget i EU. Det får kommunerne nu med revisionen af affaldslovgivningen, som i juni 2018 blev endeligt godkendt af Rådet.

For KL har det i hele perioden været afgørende, at kommunerne bibeholder den lokale metodefrihed til at tilrettelægge indsamlingen efter netop de lokale forhold. Efter Rådets endelige vedtagelse af affaldsdirektiverne venter nu den nationale implementering, hvilket KL vil følge på nationalt niveau. En væsentlig del af den tidlige EU-interessevaretagelse er således at få kendskab til den lovgivning, som på et senere tidspunkt vil påvirke danske kommuner – og forsøge at påvirke denne.

De europæiske fora

Dette afsnit beskriver de europæiske fora, som KL er medlem af og som er vigtige for KL's indsats for at varetage de danske kommuners internationale interesser.

Det Europæiske Regionsudvalg

Det Europæiske Regionsudvalg er EU's forsamling af regionale og lokale repræsentanter. Regionsudvalget er en formel del af EU's beslutningsproces og ifølge Lissabontraktaten skal Regionsudvalget høres af Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen på en række fast definerede områder.

Regionsudvalget blev oprettet i 1992 med Maastricht-traktaten og mødtes første gang i 1994. Det blev oprettet som rådgivende organ

og har fast høringsret på lovgivningsområder, der påvirker lokale og regionale anliggender. Det gælder for ca. 70 pct. af EU's lovgivning og politikområder f.eks. miljø, arbejdsmarked, erhverv, EU's budget, landdistriktsudvikling, uddannelse, energi, klima, sundhed, mv.

Regionsudvalget består af 350 medlemmer og 350 suppleanter, der repræsenterer lokale og regionale myndigheder i EU. Regionsudvalgets medlemmer kommer både fra de helt store tyske delstater og fra små kommuner i f.eks. Frankrig, så derfor er der store forskelle i repræsentationen, men alle medlemmerne skal være demokratisk valgte og/eller have et politisk mandat i deres hjemland.

Der er store forskelle på den måde, som de enkelte EU-lande har indrettet det decentrale niveau på, og på graden af decentralisering. Dette afspejles i de debatter, der finder sted i Regionsudvalget, hvor der finder et politisk arbejde sted. Regionsudvalget er opdelt både i politiske grupper på samme måde som Europa-Parlamentet og i nationale delegationer. Danmark har ni medlemmer, som tilsammen udgør den danske delegation. De ni danske repræsentanter er seks kommunalpolitikere fra KL og tre regionspolitikere fra Danske Regioner.

KL og Danske Regioner indstiller til den danske regering, hvem der skal udpeges fra de to organisationer. KL fremsender således navne på seks medlemmer og seks suppleanter til Udenrigsministeriet, som derefter står for den formelle udpegelse af Regionsudvalgets medlemmer. De indstillede medlemmer og suppleanter skal endeligt godkendes af Ministerrådet.

Udover plenarforsamlingen finder arbejdet i Regionsudvalget sted i seks underudvalg. KL's medlemmer er fordelt i disse underudvalg, hvis opgave det er at udarbejde udtalel-

ser, som skal behandles og vedtages på plenarforsamlingen.

KL bruger aktivt Regionsudvalget i EU-interessevaretagelsen ved at søge at få indflydelse på de udtalelser, som Regionsudvalget fremsender til Ministerrådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

CEMR – den europæiske kommuneforening
Council of European Municipalities and Regions (CEMR) er en vigtig del af KL's EU-interessevaretagelse, da det giver mulighed for at skabe alliancer og netværk med andre kommuneforeninger. Det giver således en større styrke, hvis der er flere kommuneforeninger, der deler et synspunkt, end hvis det kun er en dansk holdning. Derfor handler arbejdet i CEMR i høj grad om at finde fælles synspunkter og derved optimere påvirkningen på den europæiske lovgivningsproces.

CEMR blev grundlagt i 1951 og er i dag den største organisation af lokale og regionale myndigheder i Europa. CEMR's medlemmer er mere end 50 sammenslutninger af byer, kommuner og regioner fra 42 lande. CEMR består af både lande, som er medlemmer af EU og ikke-EU-medlemslande. F.eks. er Norge, Island og Tyrkiet medlemmer af CEMR. Derfor er CEMR's fokus ikke kun på EU-lovgivning, men dette fylder dog en stor del af CEMR's arbejde.

CEMR er i modsætning til Regionsudvalget ikke en formel del af EU's beslutningsproces, men en medlemsorganisation, hvis formål er at interessevaretage og få indflydelse på EU's institutioner, EU-politikker og relevant EU-lovgivning samt erfaringsudveksling på lokalt og regionalt niveau med andre europæiske lande. KL benytter sig dermed af CEMR til at varetage kommunale interesser og de prioriterede EU-sager over for EU-Kommissionen og Europa-Parlamentet.

CEMR har desuden en lang række arbejds-

grupper på embedsmandsplan om blandt andet miljø, affald, samhørighed, arbejdsmarkeds- og socialpolitik m.fl. KL's sekretariat følger aktivt de arbejdsgrupper, som er relevante for EU-interessevaretagelsen. Det sker for eksempel i arbejdsgrupper om EU's samhørighedspolitik, om affald og om beskæftigelse.

CEEP

Den europæiske forening af offentlige arbejdsgivere (CEEP – på fransk Centre Européen de l'Entreprise Publique) blev grundlagt i 1961 og blev i 1965 anerkendt af Europa-Kommissionen som én af de europæiske sociale parter. Dens status som en europæisk social partner medfører, at CEEP skal høres i alle Kommissionens initiativer på det sociale område jf. art. 154 i Lissabon-traktaten.

CEEP repræsenterer de offentlige arbejdsgivere i Europa og er én af de tre hovedorganisationer på europæisk plan og indgår således i den Sociale Dialog – EU's svar på trepartsforhandlingerne. CEEP giver derfor KL som arbejdsgiverorganisation en formel plads i den sociale dialog på EU-plan, som ligeledes er en traktatfæstet del af EU's beslutningsproces.

KL, Moderniseringsstyrelsen og Danske Regioner udgør den danske CEEP-sektion. KL har for øjeblikket formandsposten i den danske CEEP-sektion, mens Danske Regioner har sekretærposten.

Europarådet – Kongressen for lokale og regionale myndigheder

Europarådet blev oprettet i 1949 og Danmark var et af de 10 lande, som ved Europarådets oprettelse var med til at vedtage den Europæiske menneskerettighedskonvention. Europarådet har 47 medlemslande dvs. at både lande i og uden for EU er medlemmer.

Europarådet har karakter af et mellemstatsligt samarbejde og det betyder, at en konvention,

som bliver vedtaget i Europarådets regi kun er forpligtende for den enkelte medlemsstat, hvis staten vælger at tiltræde konventionen. Dette har derfor en helt anden karakter end EU-samarbejdet og derfor er KL's fokus ikke helt så stort på Europarådets arbejde, da der ikke vedtages lovgivning, som påvirker kommunerne direkte.

Europarådet har fem institutioner under sig:

- Ministerkomitéen,
- Den Parlamentariske Forsamling,
- Menneskerettighedsdomstolen,
- Menneskerettighedskommissæren
- Kongressen for lokale og regionale myndigheder i Europa. (CLRAE)

Ud af de fem institutioner er det CLRAE, hvor KL er repræsenteret. CLRAE har 324 medlemmer og tilsvarende antal suppleanter. Danmark har fem medlemmer og fem suppleanter og disse er udpeget af KL (tre medlemmer) og Danske Regioner (to medlemmer). Disse godkendes formelt af den danske regering og udgør således den danske delegation i Kongressen. I praksis er det Økonomi- og Indenrigsministeriet, som står for den formelle udpegelse af de danske medlemmer i Europarådet.

CLRAE er ansvarlig for at overvåge det lokale og regionale demokrati i de 47 medlemsstater. CLRAE rådgiver således Europarådets besluttende organ, Ministerkomitéen, og den Parlamentariske Forsamling i alle spørgsmål, som vedrører det lokale og regionale demokrati i Europa.

CLRAE's arbejde tager udgangspunkt i det Europæiske Charter for lokalt selvstyre. Det udarbejder bl.a. anbefalinger, resolutioner og landerapporter, hvor der gøres status på det regionale og kommunale demokrati i medlemslandene. I 2005 og 2013 blev der udarbejdet en rapport om det lokale og regionale demokrati i Danmark. Herudover udsender

CLRAE også valgobservatører til lokale og regionale valg. KL's medlemmer af CLRAE har også deltaget som valgobservatører.

KL følger som sagt arbejdet i CLRAE, men der bruges langt færre ressourcer på dette, end der bruges på EU-arbejdet.

Øvrigt internationalt arbejde

Nordisk samarbejde og netværk

Ud over den interessevaretagelse KL retter mod de politiske beslutninger på EU-niveau, er der på de fleste fagområder et mere eller mindre formaliseret netværk med de andre nordiske kommuneforeninger. Her er formålet ikke direkte interessevaretagelse ift. konkrete beslutninger, men en måde at sparre og udveksle erfaringer på forskellige områder, f.eks. klimatilpasning eller arbejdsmiljø. Der er ligeledes en del samarbejde og erfaringsudveksling på arbejdsgiverområdet, blandt andet om overenskomstforhold og udviklingen i forhandlingsmodeller.

De nordiske lande minder meget om hinanden, og den uformelle erfaringsudveksling mellem kommuneforeningerne giver således ofte noget viden og nogle perspektiver, som det er svært at få andre steder.

Netværkene er generelt af meget forskellig karakter, men har typisk et til to møder årligt, eller også er det baseret på en mere ad hoc mødefrekvens i forbindelse med konkrete sager.

EU-dagsordenen og politikker fylder i nogle netværk, både undervejs i beslutningsprocessen og når lovgivningen skal implementeres. Men generelt er netværkene en mulighed for at vende aktuelle emner, der fylder i landene og høre om de andre landes erfaringer hermed.

I et af netværkene spares f.eks. om kommunaldemokrati, herunder brugen af brevstemmer, hvad man kan gøre ift. chikane af lo-

kalpolitikere, og inspiration ift. hvordan man kan facilitere gode samtaler mellem borgere og politikere.

Netværkene bruges således til både sparring og erfaringsudveksling, og som inspiration til, hvordan opgaver kan gribes an.

Internationale tendenser i politikudvikling

Som led i den generelle internationalisering sker der en løbende overførsel af viden om gode og effektive løsninger på de forskellige sektorområder, som påvirker udviklingen i Danmark. Eksempelvis er udviklingen på folkeskoleområdet præget af PISA-undersøgelser og policy-tiltag i eksempelvis Canada, New Zealand og Finland.

Meget viden udveksles som en integreret del af det løbende samarbejde med kommunerne, med staten og med andre interesseorganisationer, lige som det indgår i den offentlige debat. Nogle gange gøres der dog en ekstra indsats fra KL for at indhente viden på områder og fra lande, hvor vi i Danmark kan lære noget og blive inspireret. Denne indsats vil som regel være ad hoc-præget, og baseret på et konkret behov.

Danmark er for eksempel generelt meget fremme på digitaliseringsdagsordenen, både i forhold til sags- og myndighedsbehandlingen i kommunerne og resten af det offentlige, men også i borgernes mulighed for kontakt med kommunen gennem digitale løsninger. KL har således også stort fokus på en fortsat udvikling af det digitale område, som en måde at sikre bedre kvalitet og højere effektivitet i de opgaver, som kommunerne er sat i verden for at løse for og med borgerne og virksomhederne. I efteråret 2018 skal Det Kommunale Digitaliseringsråd, som rådgiver KL i strategiske spørgsmål om digitalisering, på en studietur til Estland. Estland er nemlig langt fremme i forhold til at give borgerne adgang til egne data. Det er et område, der er kommet bredt fokus på i takt med, at samfun-

det er blevet mere digitalt. Og med studieturen til Estland er det derfor meningen, at der skal ses nærmere på, om vi kan lære noget om, hvordan vi kan gribe det an i Danmark.

Tilsvarende er der på det kommunale sundhedsområde hentet inspiration fra kvalitetsarbejde i blandt andet Skotland og USA. Projektet *I Sikre Hænder* er eksempelvis baseret på disse erfaringer og giver metoder til de danske kommuner om eksempelvis at forbedre indsatsen for at undgå tryksår og faldulykker hos ældre. KL spiller – sammen med staten og Danske Regioner – en aktiv rolle i at nyttiggøre og anvende de relevante udenlandske erfaringer.

EU fylder mest

KL varetager kommunernes interesser nationalt såvel som internationalt. Den internationale interessevaretagelse er i al væsentlighed koncentreret omkring EU, og foregår både i formelle og uformelle fora. Indsatsen sigter på at påvirke EU-lovgivning inden den bliver til virkelighed, og generelt skabe forståelse for danske og kommunale forhold. Der kan peges på især tre dilemmaer i denne interessevaretagelse:

- 1) Det er regeringens prerogativ at føre udenrigspolitik, men kommunerne har nogle gange divergerende interesser, eksempelvis i EU's budgetforhandlinger. Dette kræver en særlig balancegang, hvor man på den ene side respekterer regeringens linje, uden at fraskrive sig muligheden for at arbejde for eksempelvis flere strukturfondsmidler til kommunerne.

- 2) KL er både politisk interessevaretager og arbejdsgiverorganisation. Dette kræver en særlig fokus på den danske model, og respekten for de løsninger, som findes af arbejdsmarkedets parter, som nogle gange er begrænsende i forhold til de løsninger der kan findes på politiske problemer på EU-plan. Positionerne på dette område koordineres i almindelighed tæt med LO, DA og regeringen.

- 3) Generelt arbejdes der meget langsigtet i EU-systemet, og det kræver mange års arbejde at opbygge de personlige relationer, som ofte er nødvendige for at sikre fremdrift for ens synspunkter. Dette konflikter i nogen grad med den almindelige valgcyklus i Danmark. I praksis håndteres dette dilemma ved at partierne ved KL's konstitueringsforhandlinger har et særligt fokus på at udpege personer med forudgående erfaring med det internationale arbejde til KL's internationale udvalg.

KL's internationale arbejde herudover er meget spredt, men omfatter blandt andet erfaringsudveksling og indhentning af udenlandske erfaringer, hvor det er relevant. Det er vurderingen at det fortsat vil være relevant at følge internationale udviklingstendenser på relevante policy-områder. Men dette vil vedblive at have ad hoc-karakter, og det altovervejende hovedfokus i den internationale interessevaretagelse vil i lang tid fremover være rettet mod de formelle EU-fora.

Litteratur

KL (2014), »EU's påvirkning af de danske kommuner«, København: Kommunernes Landsforening.